

DUK. Kaip sumažinti asmens tapatybės vagystės riziką?

2019-07-04

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, kaip ir kitos Lietuvos institucijos, susiduria su asmenų klausimais apie tapatybės vagystes ir kaip sumažinti galinčias kilti rizikas bei grėsmes. Asmens tapatybė yra vienas iš vertingiausių turtų. Jei asmens tapatybė yra pavogta, galima prarasti pinigus, gali būti sunku gauti paskolą, kreditinę kortelę, išvykti į užsienį ar pan.

Jūsų vardas, adresas ir gimimo data suteikia pakankamai informacijos, kad būtų galima sukurti kitą „Jus“. Tapatybės vagis gali naudoti daugybę nuo paprasčiausių iki sudėtingų būdų, kad sužinotų konkretaus žmogaus asmeninę informaciją ir tuomet ją naudoti banko sąskaitai atidaryti, paimti kredito kortelę, kreiptis dėl paskolų, išmokų ir pan. kito asmens vardu.

Yra keletas požymių, į kuriuos reikėtų atkreipti dėmesį, nes tai gali reikšti, kad asmuo yra arba gali tapti tapatybės vagystės auka:

- Asmuo prarado arba buvo pavogti jo svarbūs dokumentai, pvz., pasas, vairuotojo pažymėjimas ir pan.;
- Asmuo kreipėsi dėl paskolų, išmokų, bet jam atsakoma, kad jis jau kreipėsi šiais klausimais, nors to nėra daręs;
- Asmuo gauna sąskaitas ar kvitus už prekes ar paslaugas, kurių neužsisakinėjo;
- Nepaisant to, kad asmuo turi gerą kredito reitingą, jam atsisakoma suteikti finansines paslaugas, kreditines korteles ar paskolą;
- Asmuo gauna laiškus ar pranešimas dėl skolų apmokėjimo, nors nėra įsiskolinęs.

Kaip sumažinti tapatybės vagystės riziką?

- Saugoti visus dokumentus su asmenine informacija, pvz., vairuotojo pažymėjimą, pasą, banko sąskaitų išrašus, kvitus už komunalines paslaugas ir pan.
- Sunaikinti senus ar nereikalingus dokumentus, iš kurių matosi asmens vardas, pavardė, adresas ar kita asmeninė informacija.
- Stebėti savo kredito istorijos ataskaitą ir reguliariai tikrinti savo kredito kortelės ir banko sąskaitų išrašus apie atliktas operacijas.
- Keičiant gyvenamąją vietą, apie adreso pasikeitimą reikėtų informuoti savo banką, kreditų kortelių, mobiliojo ryšio, televizijos ir kitų paslaugų tiekėjus, kad pranešimai ir laišškai su asmeninio pobūdžio informacija nepatektų kitiems asmenims.
- Reikėtų prisiminti, kad kuo mažiau informacijos asmuo teiks apie save, tuo mažesnė rizika, kad informacija pateks į netinkamas rankas.
- Perkant prekes internetu reikėtų būti atidiems: rinktis saugią internetinę svetainę, kurioje rodoma įmonės kontaktinė informacija, aiški privatumo politika, prekių ir paslaugų garantija bei grąžinimas, rinktis svetainę, kurioje būtų taikomas siunčiamų duomenų

šifravimas (tinkamas ir galiojantis SSL sertifikatas), patikrinti, ar interneto svetainės adresas prasideda *https*.

Kaip elgtis, jei tapote tapatybės vagystės auka?

Jei asmuo mano, kad tapo tapatybės vagystės auka, reikėtų reaguoti greitai, kad būtų išvengta galimų finansinių ar kitų pasekmių:

- Informuoti policiją ir kitas atitinkamas institucijas apie prarastus ar pavogtus dokumentus, pvz., pasą, vairuotojo pažymėjimą, kredito korteles ir pan.
- Informuoti savo banką, kredito kortelių įmonę apie neįprastus sandorius ir operacijas, susijusias su asmeninėmis sąskaitomis.

Papildomai rekomenduojame susipažinti su Lietuvos policijos interneto svetainėje pateikiama [informacija](#), kaip atskleidus ar praradus asmens duomenis asmenys gali tapti sukčiavimo aukomis.